

УДК: 343.37
Biblid 1451-3188, 16 (2017)
Год XVI, бр. 60, стр. 63–74
Изворни научни рад

КРИВИЧНА ДЕЛА ПРОТИВ ПРИВРЕДЕ – НОВА И ИЗМЕЊЕНА ЗАКОНСКА РЕШЕЊА

Здравко СКАКАВАЦ
Татјана СКАКАВАЦ¹

ABSTRACT

The Law on Amendments and Supplements to the Criminal Code was adopted on the 11.23.2016. Most of its provisions will begin to apply on 01.06.2017., while some of them will come into force before – the eighth day from their publication in the Official Gazette (the provisions of Art. 41), while the provisions of Art. 24, 27 and 35 to 38 will come into force later – 01.03.2018. The main reasons for the adoption of this law are related to the harmonization of the Serbian criminal legislation with international law, especially the European standards, but also because of the need to solve some of the current problems in the judicial practice. Amendments were also made in the General and the Special Part of the Criminal Code. Most of the changes were in a separate section, which adopted some new incrimination. The Special part of the Penal Code has undergone the significant changes, because they introduced some new incrimination, individual incriminations were specified, while the individual correction executed the penalty prescribed for the purposes of the stricter penal policy. However, most of the changes in the Special part were in the group of criminal offenses against the economy, and so, in this paper, the authors will devote special attention to these offenses.

Key words: Criminal Code, Economic crime, incrimination, fraud, abuse, bribery.

1) УВОД

„Привредни криминалитет, као и остали облици криминалитета, је друштвено негативна и санкционисана појава, која обухвата све облике криминалних активности којима се проузрокују кривичноправно релевантне последице, како у односу на целокупан привредни систем тако и у погледу

¹ Факултет за правне и пословне студије „др Лазар Вркатић“, Нови Сад, Е-маил: zskakavac@useens.net

појединих његових битних елемената, односно врше кривична дела у вези с привредном делатношћу, или је чак сама привредна активност у потпуности или делимично криминалног карактера, без обзира на врсту права својине и других права која се извршењем кривичних дела повређују или угрожавају.² „Привредни криминалитет је врста делинквенције и типологија криминалних радњи одговорних и правних лица, условљена повредама прописа у привредном и финансијском пословању. Неки теоретичари у дефинисању привредног криминалитета полазе од критеријума кривичноправних одредби дела уперених против привреде, а други од објекта кривичноправне заштите, тј. од дела усмерених на организацију и функционисање привредног система. Тим схватањима обухваћена су само дела која представљају кривичноправну радњу и појављују се као фактор делинквентности унутар привредне организације и система. Криминолошке и социолошке дефиниције привредни криминалитет одређују нешто шире: поред кривичних дела, обухватају привредне преступе и прекршаје у функционисању система, као и дела усмерена на материјална добра тзв. спољним угрожавањем (дакле, и све друге облике имовинских деликата). У ширем смислу привредни криминалитет је понашање које је надлежни државни орган (суд или неки други орган), у за то утврђеном поступку, квалификовао као казнени деликт (делинквенција физичких и правних лица у области финансијско-правног пословања – кривична дела, преступи и прекршаји). Привредни криминалитет у криминолошком смислу може се разврстати у: деликте злоупотребе моћи – положаја и овлашћења, фи-нансијских превара, корупције и недозвољене трговине. Та подела је више теоријска јер се већина поменутих деликата међусобно преплићу или су једни другима услов, односно последица. У ужем смислу, под привредним криминалитетом подразумевају се само кривичноправни привредни и финансијски деликти, а искључују привредни преступи и прекршаји. Од могућих особина треба узети у обзир да се привредни криминалитет разликује од класичног по сложености и динамичности појавних облика, мотивационим основама користољубља, специјализацији учинилаца, односно претежности професионалне оријентације. У објекте и средства која користи привредни криминалитет спадају различити облици имовине, на пример: натурални облик у виду материјалног предмета, ствари или роба у власништву; новчани облик у виду фалсификовања, готовинског и безготовинског плаћања у промету; коришћење права, овлашћења и моћи на различитим нивоима носиоца овлашћења и контролних функција. Широко је поље области у којима се

² Жика Алексић, Милан Шкулић, Милан Жарковић, *Лексикон криминалистике*, Дигитал дизајн, Београд, 2004, стр. 255; Јовичић Драгомир, Здравко Скакавац, *Привредна криминалистика*, Универзитет Унион у Београду, Факултет за правне и пословне студије „др Лазар Вркатић”, Нови Сад, 2015, стр. 301–375.

јављају привредни деликти, од производње, складишно-магацинског пословања, унутрашње робне размене, спољнотрговинског промета, благајничког пословања до књиговодства.³ Као што је већ речено, највише промена у Посебном делу КЗ извршено је у групи кривичних дела против привреде. Група кривичних дела против привреде (Глава XXII КЗ) до сада је садржавала 25 кривичних дела, а новим законским решењима их је предвиђено укупно 29. Предлагач закона је у образложењу Предлога закона о изменама и допунама КЗ навео да је било нужно реформисати групу кривичних дела против привреде због тога што су нека законска решења превазиђена и због чега је судска пракса наилазила на озбиљне препреке у прилагођавању појединих досадашњих инкриминација новонасталим приликама у области привредних односа. Поред тога, нека законска решења су проистекла због потребе усаглашавања са Истанбулском конвенцијом или другим међународноправним актима.⁴ У овој групи кривичних дела више инкриминација је допуњено, неке су измењене, уведено је чак осам нових инкриминација, док су поједине инкриминације укинуте. Нова законска решења ступају на снагу 01.03.2018. године.⁵

2) НОВА, ИЗМЕЊЕНА И ДОПУЊЕНА ЗАКОНСКА РЕШЕЊА

Од досадашњих инкриминација из групе кривичних дела против привреде укинуте су следеће:

- 1) Издавање чека и коришћење платних картица без покрића,
- 2) Злоупотреба монополистичког положаја;
- 3) Злоупотреба овлашћења у привреди и,
- 4) Обмањивање купаца.

Код појединих кривичних дела из ове групе само је прецизиран законски опис како би се створиле могућности за њихово ефикасније доказивање или да би се смањио ризик односно спречило угрожавање права окривљених. Треба напоменути и то да су поједина кривична дела променила своје место у оквиру групе, попут кривичног дела фалсификовања новца, које је до сада било прво у групи, док је сада при самом крају.

³ Мило Бошковић, *Криминолошки лексикон*, Матица Српска, Нови Сад, 2015, стр. 411.

⁴ Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, позната под називом Истанбулска конвенција. Конвенција је отворена за потписивање на конференцији министара чланица Савета Европе, 11. маја 2011. године у Истанбулу.

⁵ Члан 27. Закона о изменама и допунама Кривичног законика, „Службени гласник РС“, бр. 94/2016.

У овој групи кривичних дела нове инкриминације су следеће:

- 1) Превара у обављању привредне делатности (сада члан 223. КЗ);
- 2) Превара у осигурању (нови члан 223а КЗ);
- 3) Проневера у обављању привредне делатности (сада члан 224. КЗ);
- 4) Злоупотреба поверења у обављању привредне делатности (сада члан 224а КЗ);
- 5) Злоупотреба у поступку приватизације (нови члан 228а КЗ);
- 6) Закључење рестриктивног споразума (сада члан 229. КЗ);
- 7) Примање мита у обављању привредне делатности (сада члан 230. КЗ);
- 8) Давање мита у обављању привредне делатности (сада члан 231. КЗ).

Превара у обављању привредне делатности (члан 223. КЗ)

„Превара, прикривено, лукаво понашање са злом намером. Кривични деликт довођењем или држањем неког у заблуди (лажним приказивањем или прикривањем чињеница) ради стицања имовинске или неке друге користи. Та врста деликта врши се на више начина: фалсификованом документацијом, лажним представљањем, злоупотребом поверења, обећањем услуга, користи (нпр. у вези са пословима осигурања и играма на срећу)”.⁶ У основном облику кривично дело чини лице које у обављању привредне делатности, у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, доведе друго лице лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да нешто учини или не учини на штету имовине субјекта привредног пословања за које или у којем ради или другог правног лица. Радња кривичног дела се састоји у навођењу другога да нешто учини или не учини на штету имовине субјекта привредног пословања или другог правног лица. Навођење се односи на два могућа начина извршења: довођењем у заблуду другога лажним приказивањем или прикривањем чињеница; или у одржавању у заблуди другог лица. Битан услов јесте да је пасивни субјект запослен у привредном субјекту или другом правном лицу. За постојање овог кривичног дела потребна је и намера учиниоца да себи или другом прибави противправну имовинску корист, а неопходан услов је да се то чини у обављању привредне делатности. Тежи облик постоји ако је делом из основног облика прибављена имовинска корист или је нанета штета која прелази износ од четрестопедесет хиљада динара, док најтежи облик постоји, ако прибављена имовинска корист или нанета штета прелази износ од милион и петсто хиљада динара. У основном облику учинилац ће бити санкциониран казном затвора од шест месеци до пет година и новчаном казном, за тежи облик казном затвора

⁶ Мило Бошковић, *op.cit.*, стр. 400.

од једне до осам година и новчаном казном, док је за најтежи облик прописана казна затвора од две до десет година и новчана казна.

Превара у осигурању (члан 223а КЗ)

Кривично дело превара у осигурању (нови члан 223а КЗ), фактички није ново кривично дело, јер је уведено изменама и допунама Кривичног законика из 2009. године.⁷ До тада је ово кривично дело било у групи кривичних дела против имовине (члан 208а, који је у изменама КЗ брисан). Новина је у томе што је ово кривично дело сада прилагођено привредном пословању и битно му је промењен опис радње у односу на претходно решење. Радња кривичног дела сада је ближе прецизирана и прилагођена области у којој се превара врши. Наиме, више није потребно довођење или одржавање у заблуди, јер је то основна карактеристика преваре као имовинског кривичног дела. За све облике је предвиђен умишљај као облик кривице и намера да се од друштва за осигурање наплати уговорена сума, а све с циљем прибављања за себе или другог противправне имовинске користи. Први основни облик чини лице које у намери да од друштва за осигурање наплати уговорену суму, уништи, оштети или сакрије осигурану ствар, па затим пријави штету. Радња кривичног дела састоји се у уништењу, оштећењу или сакривању осигуране ствари, па затим у пријављивању штете. Учиниоца овог дела казниће се затвором од три месеца до три године. Други основни облик овог кривичног дела чини лице које у намери да од друштва за осигурање наплати уговорену суму за случај телесног оштећења, телесне повреде или нарушења здравља, проузрокује себи такво оштећење, повреду или нарушење здравља, па затим поднесе захтев осигуравајућем друштву. Радња овог облика кривичног дела састоји се у проузроковању себи телесног оштећења, телесне повреде или у нарушавању здравља, па затим у поднесењу захтева осигуравајућем друштву за наплату уговорене суме. Учиниоца и овог дела казниће се као и код првог основног облика, затвором од три месеца до три године. Тежи облик постоји ако је било којим делом из основног облика прибављена имовинска корист или је нанета штета која прелази износ од четрестопедесет хиљада динара, док најтежи облик постоји ако прибављена имовинска корист или нанета штета прелази износ од милион и петсто хиљада динара. За учиниоца тежег облика прописана је казна затвора од једне до осам година, док је за најтежи облик прописана казна затвора од две до десет година. За ово кривично дело поред казне затвора није предвиђена и новчана казна. Нејасно је из ког разлога је законодавац изоставио новчану казну, када је у претходној инкриминацији иста била предвиђена, јер се и у овом случају ради о превари с циљем прибављања противправне имовинске користи.

⁷ Закон о изменама и допунама Кривичног законика – „Службени гласник РС“, бр. 72/2009.

Проневера у обављању привредне делатности (члан 224. КЗ)

„Проневера, самовласно присвајање туђег предмета, ствари, новца или неке друге врсте вредности. Привредни криминални деликт који чини службено лице у државним и друштвеним органима и привредним организацијама присвајањем поверених средстава на чување или располагање”⁸ Основни облик кривичног дела из чл. 224. КЗ чини лице које у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, присвоји новац, хартије од вредности или друге покретне ствари које су му поверене на раду у субјекту привредног пословања. Радња кривичног дела састоји се у присвајању новца, хартије од вредности или друге покретне ствари које су му поверене на раду. Битно да је дело извршено у намери прибављања противправне имовинске користи себи или другоме. Учиниоца овог кривичног дела може бити свако физичко лице које присвоји новац, хартије од вредности или друге покретне ствари које су му поверене на раду у субјекту привредног пословања. За учиниоца је прописан затвор од три месеца до пет година, за одговорност је потребан умишљај и намера прибављања противправне имовинске користи себи или другоме. Тежи и најтежи облици везани су за износ прибављене противправне имовинске користи. Тежи облик ће постојати ако је делом из основног облика прибављена имовинска корист у износу који прелази четрестопедесет хиљада динара, а најтежи, ако тај износ прелази милион и петсто хиљада динара. За тежи облик прописан је затвор од једне до осам година, док је најтежи облик санкционисан затвором од две до дванаест година.

Злоупотреба поверења у обављању привредне делатности (члан 224а КЗ)

Основни облик кривичног дела састоји се у прибављању противправне имовинске користи за себе или другога при чему се проузрокује имовинска штета субјекту привредног пословања чије имовинске интересе учинилац заступа или о чијој имовини се стара. Радња извршења кривичног дела састоји се у проузроковању имовинске штете субјекту привредног пословања чије имовинске интересе учинилац заступа или о чијој имовини се стара. За учиниоца овог кривичног дела прописана је казна затвора до три године, при чему је за његову одговорност потребан умишљај и намера прибављања противправне имовинске користи за себе или другога. Као и код претходних кривичних дела, тежи и најтежи облици везани су за износ прибављене имовинске користи. Тежи облик ће постојати ако је овим делом прибављена имовинска корист или проузрокована штета у износу који прелази четрестопедесет хиљада динара, при чему је за учиниоца предвиђен затвор од

⁸ Мило Бошковић, *op.cit.*, стр. 422.

једне до осам година, односно, код најтежег облика, затвор од две до десет година, ако је прибављена имовинска корист или проузрокована штета у износу који прелази милион и петсто хиљада динара.

Злоупотреба у поступку приватизације (члан 228а КЗ)

Први основни облик чини лице које у поступку приватизације подношењем понуде засноване на лажним подацима, или договарањем противно закону са другим учесницима у поступку приватизације или предузимањем друге противправне радње утиче на ток поступка или доношење одлуке организације надлежне за спровођење поступка приватизације. Радња извршења овог облика кривичног дела постављена је тројако у поступку приватизације, њима се утиче на ток поступка или доношење одлуке организације надлежне за спровођење поступка приватизације, а састоји се у: одношењу понуде засноване на лажним подацима, или договарању противно закону са другим учесницима у поступку приватизације, или предузимању друге противправне радње. За учиниоца овог кривичног дела прописана је казна затвора од шест месеци до пет година. За одговорност потребан је умишљај и намера учиниоца да се неком од радњи извршења у поступку приватизације, утиче на ток поступка или доношење одлуке организације надлежне за спровођење поступка приватизације. Кривично дело је свршено када је неком од алтернативних радњи извршења извршен утицај на ток поступка приватизације или на доношење одлуке организације надлежне за спровођење поступка приватизације. Други основни облик кривичног дела чини службено лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог овлашћења или невршењем своје дужности крши закон или друге прописе о приватизацији и тиме проузрокује штету капиталу или умањи имовину која је предмет приватизације. Радња извршења службеног лица постављена је алтернативно и састоји се у: искоришћавању свог положаја или овлашћења, прекорачењу границе свог овлашћења или невршењу своје дужности. Према томе, учинилац овог кривичног дела може бити службено лице које неком од алтернативно постављених радњи извршења крши закон или друге прописе о приватизацији и тиме проузрокује штету капиталу или умањи имовину која је предмет приватизације. Кривично дело је свршено када је предузимањем неке од алтернативно постављених радњи извршења службеног лица, дошло до кршења закона или других прописа о приватизацији и тиме проузрокована штету капиталу или је умањена имовина која је предмет приватизације. И за учиниоца овог облика прописана је казна затвора од шест месеци до пет година, а за одговорност се тражи умишљај. Битан услов за постојање овог облика јесте да је дошло до наступања последице у проузроковању штете капиталу и умањење имовине која је предмет приватизације. Тежи облик овог

кривичног дела постоји уколико је неки од основних облика учињен у вези са приватизацијом капитала или имовине чија процењена вредност прелази износ од триста милиона динара. За учиниоца тежег облика прописан је затвор од једне до десет година.

Закључење рестриктивног споразума (члан 229. КЗ)

Основни облик овог кривичног дела чини лице које у субјекту привредног пословања закључи рестриктивни споразум који није изузет од забране у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције, а којим се одређују цене, ограничава производња или продаја, односно врши подела тржишта. Радња извршења се састоји у закључењу рестриктивног споразума који није изузет од забране у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције, а којим се одређују цене, ограничава производња или продаја, односно врши подела тржишта. Кривично дело је свршено када је дошло до закључења таквог рестриктивног споразума. Учиниоца овог кривичног дела казниће се затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном. За одговорност учиниоца потребан је умишљај, односно свест о томе да се ради о закључењу рестриктивног споразума који није изузет од забране у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције, а којим се одређују цене, ограничава производња или продаја, односно врши подела тржишта. У ст. 2 овог члана предвиђена је одредба по којој се учиниоца овог дела који испуњава услове за ослобађање од обавезе утврђеном мером заштите конкуренције у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције, може се ослободити од казне.

Примање мита у обављању привредне делатности (члан 230. КЗ)

„Примање мита, деликт корупције који се састоји у захтевању или условљавању овлашћеног лица да му се да поклон или каква друга корист да би у оквиру своје надлежности и дужности извршило неку службену радњу коју није дужно да изврши, или да је не би извршило ако је дужно да је изврши. Поред тога, примање мита се може појавити у још два облика: када службено лице са истим циљем прими или захтева награду да у оквиру своје надлежности изврши службену радњу коју је дужно да изврши или да не изврши службену радњу коју иначе не би смело извршити”.⁹ Кривично дело из чл. 230. КЗ чини лице које при обављању привредне делатности за себе или другог, непосредно или посредно, захтева или прими поклон или другу корист или које прими обећање поклона или друге користи да закључи уговор или

⁹ Мило Бошковић, *op.cit.*, стр. 414.

постигне пословни договор или пружи услугу или да се уздржи од таквог деловања или кршењем других дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања или другог правног лица за које или у којем ради или другог лица. Према томе, код овог облика постоји више могућих алтернативних радњи: непосредно или посредно захтевање поклона или какве друге користи, непосредно или посредно примање поклона или какве друге користи, или у примање обећања поклона или какве друге користи. Битан услов је да се нека од алтернативно постављених радњи извршења чини са намером да се да закључи уговор или постигне пословни договор или пружи услуга или да се уздржи од таквог деловања или кршењем других дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања или другог правног лица за које или у којем ради или другог лица. Захтевање и примање мита може бити непосредно и посредно, али оно мора да буде у вези са незаконитим понашањем у обављању привредне делатности. Поклоном се сматра свака покретна или непокретна ствар која је добијена без накнаде, при чему је вредност поклона ирелевантна за постојање дела. Поклон је свако давање неке имовинске вредности без накнаде. Поклон дат или примљен с намером да се његовим добијањем или давањем остварује одређена имовинска или каква друга корист неморалан је чин, а под одређеним условима и кривично дело. Предмети полона код коруптивних кривичних дела могу бити: новац, хартије од вредности, уметничке слике, аутомобил, намештај и друге вредне покретне и непокретне ствари, али и права која се могу преносити на друго лице.¹⁰ Кривично дело је свршено предузимањем неке од алтернативно постављених радњи извршења. Учиница овог дела казниће се затвором од једне до осам година, за одговорност је потребан умишљај. Лакши облик овог кривичног дела постоји када учинилац, после закључења уговора или постизања пословног договора или после пружене услуге или уздржавања од таквог деловања, за себе или другог захтева или прими поклон или другу корист или прихвати обећање поклона или друге користи. За учиниоца лакшег облика предвиђен је затвор до три године. У ст. 3 овог члана предвиђено је да ће се примљени поклон и имовинска корист одузети.

Давање мита у обављању привредне делатности (члан 231. КЗ)

„Давање мита, активни чин подмићивања. Коруптивни деликт давања или обећавања поклона (у виду новца, вредних ствари или какве друге користи) службеној особи да обави неку радњу коју не би смела или да не обави неку

¹⁰ Ibid., стр. 374.

радњу коју је обавезна учинити. Давање мита представља кривични деликт и када се давање поклона састоји у циљу да службена особа обави посао или радњу коју је иначе дужна да изврши или да не обави радњу или посао коју иначе не би смела учинити. Кривична одговорност постоји и за оног ко посредује у подмићивању службеног лица¹¹. Кривично дело давање мита у обављању привредне делатности (чл. 231. КЗ) чини оно лице које понуди или обећа поклон или другу корист лицу да оно при обављању привредне делатности, закључи уговор или постигне пословни договор, или пружи услугу или се уздржи од таквог деловања, или крши друге дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања за које или у којем ради, или на штету или у корист другог правног или физичког лица, или ко посредује при оваквом давању поклона или друге користи. Радња извршења је такође алтернативно постављена, и то као: нуђење поклона или какве друге користи, обећање поклона или какве друге користи или посредовање при давању поклона или какве друге користи. Нуђење или обећавање поклона или какве друге користи врши се при обављању привредне делатности с намером да се закључи уговор или постигне пословни договор, или пружи услуга или се уздржи од таквог деловања, или крше друге дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања за које или у којем ради, или на штету или у корист другог правног или физичког лица, или ко посредује при оваквом давању поклона или друге користи. Кривично дело је свршено предузимањем неке од алтернативно постављених радњи извршења. Учинилац овог кривичног дела казниће се затвором од три месеца до три године, а за одговорност је потребан умишљај. У ст. 2 овог члана предвиђен је лакши облик дела ако је учинилац овог дела који је дао поклон или другу корист на захтев лица да оно при обављању привредне делатности закључи уговор, постигне пословни договор, пружи услугу или крши дужност, а дело је пријавио пре него што је сазнао да је оно откривено, може се ослободити од казне. Дати поклон и имовинска корист ће се одузети (ст. 3).

3) СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКЕ СА ПОСТОЈЕЋИМ ИНКРИМИНАЦИЈАМА

Анализом нових кривичних дела, може се приметити да поједине инкриминације и нису потпуно нове, јер се налазе у другим групама кривичних дела. Тако су у групи кривичних дела против имовине била предвиђена следећа кривична дела: *Злоупотреба поверења (члан 216. КЗ); Превара (члан 208. КЗ)*, а у групи кривичних дела против службене дужности: *Проневера (члан 364. КЗ); Примање мита (члан 367. КЗ); Давање мита (члан 368. КЗ)*. Промене

¹¹ Ibid., стр. 76.

ових инкриминација објашњавају се њиховом непримењивошћу или недовољном примењивошћу у судској пракси у претходним законским решењима, инсистирању на кривичном делу злоупотребе службеног положаја одговорног лица и потребе за раздвајањем извршења дела у приватном и јавном сектору. У поређењу кривичних санкција предвиђених за нове инкриминације против привреде, због потребе прилагођавања већ постојећих инкриминација, уочавају су различите ситуације:

1. Код неких кривичних дела казне су исте за поједине облике. Таква је ситуација код кривичног дела *преваре (чл. 208)* и *преваре у обављању привредне делатности (чл. 223)*. Код обе наведене инкриминације, за основни облик учинилац ће бити санкционисан казном затвора од шест месеци до пет година и новчаном казном, тежи облик је санкционисан казном затвора од једне до осам година и новчаном казном, док је за најтежи облик код обе инкриминације прописана казна затвора од две до десет година и новчана казна. Једина разлика је у томе, што је код кривичног дела *преваре (чл. 208, ст. 2)* предвиђен и блажи облик, ако се дело из основног облика учини само у намери да се други оштети, где је прописана алтернативна санкција – затвор до шест месеци и новчана казна.
2. За поједина дела против привреде казне су блаже. Тако на пример, за основни облик кривичног дела *проневере (чл. 364)* предвиђена је казна затвора од шест месеци до пет година, док је за основни облик *проневере у обављању привредне делатности (чл. 224)*, прописана казна затвора од три месеца до пет година. Дакле, блажа кривична санкција прописана је само за основни облик *проневере у обављању привредне делатности (чл. 224)*, док је санкција за тежи (казна затвора од једне до осам година) и најтежи облик (две до дванаест година), идентична код обе инкриминације
3. За поједина дела против привреде казне су теже. Тако је код кривичног дела *злоупотребе поверења (чл. 216)*, за основни облик прописана алтернативно новчана казна или затвор до три године, док за исти облик *злоупотребе поверења у обављању привредне делатности (чл. 224а)* нема алтернативних санкција, већ је прописана искључиво казна затвора до три године. Код кривичног дела *злоупотребе поверења у обављању привредне делатности (чл. 224а)* прописане су строжије казне и за теже и најтеже облике. Тежи облик код овог кривичног дела је санкционисан казном затвора од једне до осам година, најтежи, затвором од две до десет година, док је код кривичног дела *злоупотреба поверења (чл. 216)*, за тежи облик прописан затвор од једне до шест година, а за најтежи, затвор од једне до осам година.

4) ИЗВОРИ

- Бошковић, М., *Криминолошки лексикон*, Матица Српска, Нови Сад, 2015.
- Алексић, Ж., Шкулић, М., Жарковић, М., *Лексикон криминалистике*, Дигитал дизајн, Београд, 2004.
- Драгомир, Ј., Скакавац, З., *Привредна криминалистика*, Универзитет Унион у Београду, Факултет за правне и пословне студије др Лазар Вркатић, Нови Сад, 2015.
- „Кривични законик“, *„Службени гласник РС“*, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014).
- “Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици (Истамбулска конвенција)”, 2011.
- „Закон о изменама и допунама Кривичног законика“, *„Службени гласник РС“*, бр. 94/2016.

5) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Закон о изменама и допунама Кривичног законика Републике Србије усвојен је 23.11.2016. године. Већина његових одредби ступа на снагу 01.06.2017. године, поједине ступају на снагу раније – осмог дана од објављивања у Службеном гласнику (Одредбе чл. 41), док одредбе чл. 24, 27, и 35 до 38 ступају на снагу касније – 01.03.2018. године. Основни разлози за доношење овог закона везани су за усаглашавање српског кривичног законодавства са међународноправним, посебно европским стандардима, али и због потребе решавања појединих актуелних проблема у правосудној пракси. Измене и допуне су вршене и у Општем и у Посебном делу Кривичног законика. Посебни део КЗ доживео је знатно више промена јер су уведене неке нове инкриминације, поједине инкриминације су прецизиране, док је код појединих извршено кориговање прописане казне због потребе поштравања казнене политике. У Посебном делу КЗ највише промена било је у групи кривичних дела против привреде, при чему су четири инкриминације укинуте, уведено је осам нових, а у описном делу и у погледу прописаних кривичних санкција евидентне су бројне промене. У наредном периоду остаје обавеза да се на унутрашњем правном плану изврши доследна хармонизација у кривичноправној области са правним стандардима европског права како би се превазишли проблеми произашли из периода транзиције када се кроз процес приватизације на незаконит начин „одлило“ значајно привредно богатство. У том смислу, неспорно је да је потребна активнија улога професионалних удружења научних установа и надлежних државних органа (правосуђа, тужилаштва, инспекцијских органа и полиције), у циљу правог усаглашавања, инкорпорације и имплементације правних стандарда у овој области.